



10. Hallazgos Y Recomendaciones De La Comisión De La Verdad De Colombia. La Comisión De La Verdad De Colombia. URL: <https://comisiondelaverdad.co/hay-futuro-si-hay-verdad>

## **ПЕРСПЕКТИВИ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО НАТО ПІСЛЯ ЛЮТОГО 2022 РОКУ**

**ТИХОМИРОВА Галина**

кандидат юридичних наук, доцент  
доцент кафедри права Маріупольського державного університету

**СТАРОСТЕНКО Анастасія**

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня  
Маріупольського державного університету

Російська агресія стала переломним моментом у самоусвідомленні українців як європейців, які прагнуть повноправного членства України в ЄС і НАТО. Найсуттєвіша зміна полягає в тому, що після 24 лютого 2022 року всі без винятку макрорегіони прагнуть і вірять, що Україна приєднається до НАТО. Найбільша група громадян України вимагає не лише руху до членства, а й реформ, бо без них Україна не отримає членства в НАТО. Актуальність цього питання пов'язана з тим, що з початком повномасштабного російського вторгнення в Україну (з 2022 року) постало питання, чи є позитивні перспективи вступу України в НАТО.

Організація Північноатлантичного договору була заснована в 1949 році, після Другої світової війни. Спочатку Альянс був частиною зусиль США та їхніх європейських союзників, спрямованих на стримування будь-якої експансії тодішнього Радянського Союзу (СРСР) і зменшення ймовірності конфлікту на континенті шляхом заохочення більшої політичної інтеграції між державами. Упродовж десятиліть після розпаду СРСР вона постійно розширювала свою орбіту, залучаючи до своїх лав низку держав Центральної та Східної Європи.

Підтримка України з боку НАТО та діяльність у партнерстві з державою почалися не в 2014 чи 2022 роках – практична співпраця між НАТО та Україною триває з 1990-х років. Протягом багатьох років співпраця України з НАТО була взаємовигідною та охоплювала широкий спектр заходів. Співпраця НАТО з Україною реалізовується через такі програми та ініціативи: Платформа Україна-НАТО з протидії гібридній війні; Команда консультативної підтримки з питань стійкості; Процес планування та перегляду програми «Партнерство заради миру» (ПЗМ); Процес розбудови доброчесності (ВІ) НАТО та щорічна спеціальна програма ВІ; Програма вдосконалення оборонної освіти НАТО (DEEP); Програма об-



міну даними про повітряну обстановку; План роботи Військового комітету з Україною; Програма оцінки концепції операційних можливостей та зворотного зв'язку; Програма «Наука заради миру та безпеки» (SPS), а також багато інших ініціатив, організованих консультативною місією Представництва НАТО в Києві.

Україна закріплює курс на набуття повноправного членства в НАТО. Вступ до Альянсу підвищить обороноздатність України через принцип колективної оборони НАТО. Цей принцип, викладений у статті 5 установчого договору НАТО [1], означає, що напад на одного союзника вважається нападом на всіх союзників, що зобов'язує їх захищати один одного.

З 2014 року, після незаконної анексії Криму Росією, співпраця Україна-НАТО активізувалась у критичних сферах. З моменту повномасштабного вторгнення Росії в Україну, яке розпочалося в лютому 2022 року, НАТО та держави Альянсу надали Україні безпрецедентний рівень підтримки.

Членство в НАТО суттєво збільшило б міжнародну військову підтримку України, що дозволило б НАТО проводити військові дії в Україні та спільно з її військовими. Ця гарантія військової могутності виступала б надійним стримуючим фактором російської агресії.

Членство посилює б Україну в Європу, збільшивши ймовірність того, що Україна зможе приєднатися до Європейського Союзу – ще одна політична мета України. Членство також допомогло б державі налагодити тісніші відносини зі США.

Приєднання до Альянсу також віддалило б Україну від сфери впливу Росії. Але регіональна напруженість може посилитися, якщо Україна стане членом НАТО, оскільки Росія заявила, що сприйматиме розширення Альянсу як пряму загрозу.

У світлі останніх подій можна виділити причини, чому Україна навряд чи найближчим часом приєднається до НАТО. По-перше, приєднання України до НАТО загрожує більш широкою війною. Відповідно до статті 5 Договору про колективну оборону НАТО, якщо на одну державу-члена напали, інші держави-члени повинні розцінювати це як напад на себе та допомагати своїм союзникам [1]. Це означає, що якщо Україна, яка воює з Росією, приєднається до НАТО, в силу вступить стаття 5 Північноатлантичного договору. НАТО буде повністю залучено у війну прямим шляхом. Це означає, що інші держави-члени, які межують з Росією, «потенційно можуть стати на передову».

По-друге, Україна «не досить готова» до членства в НАТО. Перш ніж приєднатися до НАТО, держави повинні відповідати певним економічним, політичним і військовим стандартам. Україна йде «хорошим шляхом» до виконання цих критеріїв членства, але є певні проблеми з демократичними інститутами держави та антикорупційними процесами



[2]. Прагнення України приєднатися до Європейського Союзу стикається з подібними труднощами, викликаючи занепокоєння щодо того, чи відповідатиме вона стандартам і очікуванням блоку. Проте є надії, що війна покращить здатність України відповідати вимогам НАТО, особливо у військовому плані.

По-третє, важко змусити всіх членів НАТО підтримати заявку України. Згідно з правилами НАТО, нові члени можуть бути прийняті лише за умови згоди всіх членів. Навіть, якщо хтось не погоджується, це може перешкодити – або навіть зірвати весь процес.

По-четверте, на додаток до десятків мільярдів євро військової та фінансової допомоги від окремих держав – членів НАТО, сам Альянс надає Україні величезну підтримку, координуючи цю двосторонню допомогу з гуманітарною та нелетальною допомогою. Уся ця зброя, яка надходить в Україну, певним чином означає, що Україна вже має гарантію безпеки НАТО без членства.

Підсумовуючи усе вищевикладене, слід зазначити, що перспективи вступу України в НАТО мають двояке бачення. Саме вступ до НАТО гарантуватиме безпеку для держави, яка зараз необхідна. Однак подальший рух України до повної взаємосумісності з Альянсом виглядає безальтернативним в умовах міжнародної та регіональної безпекової обстановки. А взаємовідносини України з НАТО сьогодні відіграють важливу роль не тільки у забезпеченні обороноздатності України, а й погрозою розпаду більш серйозного збройного конфлікту з залученням великої кількості держав.

### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Північноатлантичний договір від 04 квітня 1949 року. URL: [https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official\\_texts\\_17120.htm](https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_17120.htm) (дата звернення: 23.06.2023).
2. «Ukraine has been trying to join NATO for 15 years». World today news. 22 May 2021. URL: <https://www.world-today-news.com/its-important-to-get-a-clear-signal-ukraines-foreign-ministry-commented-on-the-countrys-relations-with-nato/> (дата звернення: 23.06.2023).
3. «Situation along Russian Federation-Ukraine Border Can Only Be Resolved through Diplomacy, Political Affairs Chief Tells Security Council». №. SC/14783. UN SECURITY COUNCIL. Meetings Coverage and Press Releases. 31 January 2022. URL: <https://www.un.org/press/en/2022/sc14783.doc.htm> (дата звернення: 23.06.2023).